СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
ЧАСТЬ I. Established 1893. TWO SECTIONS — SECTION 1
Рік LIV. Ч. 226. Ню Йорк і Джерзі Сіті, субота, 16. листопада 1946 No. 226. New York and Jersey City, Saturday, November 16, 1946. Vol. LIV.
ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки.
Тел. „Свобода": BErgen 4-0237—4-0807 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016
THREE CENTS in the United States of America. FIVE CENTS elsewhere.

ТВЕРДЕ СТАНОВИЩЕ АМЕРИКИ В СПРАВІ ДОПОМОГИ ІНШИМ

В економічному та фінансовому комітеті Загального Зібрання О. Д. представник Злучених Держав ще раз підкреслив тверде становище Америки в справі міжнародної допомоги, яка досі йшла під фірмою УНРРА. Злучені Держави рішучо противляться т. зв. міжнародній контролі в цій справі на будуче, та висловлюючи свою готовість і дальше допомогати всіляко тим країнам, які цеї допомоги потребують, обстоюють своє становище, щоб ту допомогу оперти на індівідуальній базі.

Д-Р А. Т. КІБЗЕЙ ШПИТАЛЬНИМ ЛІКАРЕМ.

Д-р А. Т. Кібзей, гол. контрольор У. Н. Союзу, покінчивши окремі психіятричні студії в університеті в Ен Арбор, дістав посаду асистента д-ра Т. В. Томпсона, медичного суперінтендента в The Sault Ste. Marie State Hospital. Таке доносить місцева преса, помістивши знимку д-ра А. Т. Кібзея та подаючи його життепис, у якому згадує, що він родився в Західній Україні та кінчив студії в різних університетах Канади, практикував в Пітсбургу і був лікарем у Дітройті майже впродовж 20 років.

Д-р А. Т. Кібзей є відомий з української народньої праці, як і з многих писань. Його недавно видана книжка „Український Лікар" уже майже розійшлася. Останніми роками він віддався студіям умових недуг. Теперішнє його заняття буде обняте тим полем, бо шпиталь, у якому він працюватиме, саме призначений головно для умово потрясених.

ХТО Є ГУСЄВ?

Вилієм С. Гвайт звертає увагу на „нову людину" в советській дипломатії. Є нею Фйодор Т. Гусєв, віце - міністер закордонних справ СССР, що прийшов на місце М. Літвінова, а тепер є в Ню Йорку, в Обєднаних Державах, правою рукою В. Молотова. Літвінова представляється „европейським типом росіянина", а Гусєва типічним „хуторянином з глибокої Росії" і „стопроцентовим москалем". До цього додається, що свою першу „практику" відбув в Україні.

І ТАКІ БУВАЮТЬ!

З одної громад прислано до „Свободи" спис жертводавців, що зложили на допомогу скитальцям і сиротам. У цьому списі були при кінці три особи, що зложили в центах: 50, 25, 10. Мабуть тому, що жертв нижче доляра не проголошується, в дописі була дописка: „Прошу доконче проголосити імена тих, що зложили такі малі жертви, бо це самі багаті люди".

ПРОТИ ТИХ, ЩО АНАРХІЗУЮТЬ НАШЕ ЖИТТЯ.

Д-р Павло Дубас, що є секретарем Зл. У. А. Допомогового Комітету, пише в ч. 3. "Ukrainian-American News of Pennsylvania": „Ми мусимо витворити таку політичну силу, щоб з нашими домаганнями числилися всі сторони. Ми не хочемо охлапів, але прав, які нам належаться. Наказ хвилини — активізація на політично - ідеологічному відтинку. Мусимо усвідомити собі, що ціле наше життя, усі його ділянки — залежні від нашої політичної моральної сили. Мусять теж зникнути з нашого овиду безвідповідальні люди, які виступають проти всіх політичних організацій, не творять нічо на їх місце і в той спосіб анархізують наше життя".

50 РОКІВ „МІСІЇ" В АМЕРИЦІ.

З нагоди XVIII. Конвенції „Руского Православного Католического Общества" пишеться в його органі „Свет" про 50 років взаемної праці „Православної Місії" й „Общества", якою було й є ширення серед виходців з Галичини, головно лемків, російського православія й москвофільства. У статті пишеться „з жалем", що вже „молоде покоління, тут виховане, мало інтересується православною організацією" та його місією. Стаття взиває, щоб не дати загинути „славному ділу". Каже, що члени організації за це „відповідальні перед історією і російським народом". В иншій статті кажеться, що молодь таки не займеться тим ділом, як не буде порядку, солідарности, обєднання в широкім національним масштабі, та як не буде стертий віковий порох, яким покрите народне життя. Іншими словами, пише — пропало. Москвофільська мертвеччина мусить довести ці організації до скорого упадку. Молодь вкінці пізнає, що це за глупота і обман, коли уряд в Вашингтоні знає, що вона є з українського роду, а „Православна Місія" проповідувала їм 50 років щось інше й далі зараховує її до росіян.

ЩЕ ОДНА „РЕВОЛЮЦІЯ" В ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВАХ

ФІЛОСОФІЯ ПРЕДСІДНИКА ГОРДІЄНКА.

Кореспондент „Ізвестій" з Одеської области описує роботу колгоспів поодиноких сіл Одеської области і приходить до висновку, що українські селяни цілком не респектують советських приписів, бо навіть не читають їх. Це ще пів біди, але он колгосппики артілі ім. Будьонного за згодою свого предсідника товариша Дяченка самовільно „захватили" 13 гектарів колгоспної землі і „таким образом" поширили свої „присадибні участки" (земля, віддана в приватне користування селян і яка не перевищає 0.50 — 1 гектара). По всіх колгоспах нарушують советські закони, пише кореспондент, а обласний виконком тим цілком не турбується. На його запитання, коли вони думають нарешті обговорити справу порушування селянами советських приписів, заступник предсідника обласного виконкому тов. Гордієнко заявив: „Всі ці питання ми плануємо обміркувати пізніше". „Коли пізніше?" — закінчує свого дописа кореспондент. Ясно, що тоді, як большевиків чорт візьме.

ЛУЧИЦЬКИЙ КАНДИДАТОМ НА АКАДЕМІКА.

„Известия" подають листу 14 нових кандидатів на академіків. Між ними є теж Володимир Іванович Лучицький, дійсний член Академії Наук УРСР, доктор геологічних наук та завідуючий катедрою Київського Університету ім. Т. Шевченка. Його кандидатуру в академіки виставила Наукова Рада Інституту Геологічних Наук Академії Наук УРСР.

„БОЛЬШЕ".

В советській пресі є без сумніву найбільше заголовків, що зачинаються словом „больше", очевидно „більше давай". Більше урожаю, більше продукції, більше заліза, більше вугілля, більше цементу, більше праці, більше партійної пильності. В кожній газеті і в кожному числі уряд домагається чогось „больше". Тому то він і большевицький уряд.

ПОЛЬСЬКА УНІВЕРСИТЕТСЬКА МОЛОДЬ.

Старі польські імігранти, що посилають своїх дітей до каледжів і університетів, горді, що висока наука навчила їх дітей дорожити своїм польським родом. Доказом цього, що так є, може бути парада в память Пулаского у Ню Йорку, в якій, як пищуть польські газети, виступила в поході окрема група з університетських польських студентів польського роду, протестуючи проти Росії, що панує над Польщею.

На засіданні політичного комітету Загального Зібрання О. Д. дня 14-го листопада прийшло до ще одної „революції", цим разом шістьох малих держав проти привілеїв та права вета великих потуг. Австралія, Аргентина, Куба, Нова Зеляндія, Филипини і Ель Сальвадор обвинувачували Раду Безпеки, що вона підірвала довіря народів світа та втратила спосібність розпочати будьяку акцію. Вони домагалися насамперед рівноправности всіх великих і малих народів та знесення права вета, що його так завзято обстоює Советський Союз.

В БІЛГОРОДІ, ЯК У МОСКВІ!

С. Л. Золцбергер, пишучи з Атен до Ню Йорк Таймс про відносини в Югославії, твердить, що цей край переорганізовується цілковито на советський лад, включно з тайною поліцією, що поступає цілком таксамо як енкаведисти в Советах. Знов влада в столиці краю, в Білгороді, править „автономними провінціями" залізною рукою в такий самий спосіб, як Москва — Києвом в Україні.

КОЛИ ПРОТЕСТ УСПІШНИЙ?

Польська пресова агенція в Вашингтоні доносить, що Конгрес Американських Поляків вніс зажалення до департаменту війни на поведення американських офіцирів, що перепроваджували ревізію в однім з польських таборів в Німеччині в американській зоні. Зажалення було оперте на звідомленні з табору, підписанім десятками осіб, у якому було точно подано, що й коли сталося і хто та чим провинився. Справу просліджено, а по слідстві ген. Е.Ф. Вітзен визнав в письмі до Конгресу Американських Поляків, що поведення декого з американських официрів було невідповідне та висказав жаль, що через це поведення невинні потерпіли.

До цього додамо, що тут ходило властиво про дуже малий промах, а проте і цей рослїджено, як були подані точно факти і дати.

WASHINGTON D C

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Обличчя сьогоднішнього Львова

Як виглядає тепер Львів? Хто у ньому живе, яка мова лунає на вулицях, яке його духове й національне обличчя? На це пробує дати відповідь канадійський „Український Голос", на підставі статті проф. Михайла Рудницького, про якого пише, що він у Львові „став в перших рядах тих баранів, що ведуть українських овець до москалів на заріз". Стаття М. Рудницького має наголовок: „Вивчаємо культуру великого російського народу". Помістила її „Радянська Україна" з 25. червня 1946.

У цій статті автор виходить зі заложення, що Львів не мав „чітко окресленого національного обличчя", поки не прийшла „хвилина возєднання всіх українських земель". Доперва ця „історична хвиля" дала нагоду зазнайомитися з „новою радянською культурою", яку „очолює великий російський народ".

Виходило б, що по „польській культурі" прийшла отсе нова „радянсько-російська культура". Цею зміною, пише М. Рудницький, українці повинні гордитись, бо російська мова, що її сьогодні чути на вулицях Львова, „відкриває для нас доступ до того великого народу, який дав світові Пушкіна, Толстого, Чернишевського, Добролюбова, Горького, Станіславського, Павлова, Тімірязева, Менделєва і найбільшого генія всіх часів — Леніна". Тепер, пишеться далі, львівяни „мають змогу кожного ранку читати російські газети"; „книгарні поповнюються новинками з російської літератури та науки"; до Львова приїзджають на довший побут „російські діячі науки і мистецтва", як от „бригада московських наукових працівників"; у Львові виступають російські мистці з „російськими і радянськими піснями"; заснована у Львові російська гарета „Львовская Правда" помагає населенню „у вивченні російської культури"; бібліотеки заповнюються російськими книжками, а львівські театри ставлять російські оперети та песи. Крім цього ще „ведеться систематична праця в учбових закладах, де молодь вивчає російську мову, літературу та історію", та де є тепер і „велика скількість російської молоді", що помагає у цьому ділі. Заповідається, що це „дасть згодом великі наслідки". А щоб на них не треба було задовго ждати, то М. Рудницький пропонує запрошувати до Львова ще більше „московських і ленінградських учених" і російських театрів, щоб західні українці якнайскорше пізнали і засвоїли собі „велику культуру великого російського народу".

„Український Голос" пише, що хто прочитає цю статтю, то вже розуміє, чому не приходять до нас зі Львова українські газети, чому Львів не засипаний українськими вченими з Києва, але „московськими бригадами" з Ленінграду і Москви, чому видається у Львові ще окрему російську газету, хоч кожного ранку є вже російські газети з Москви. Теж уже розуміємо, чому заведено для галицьких студентів обовязковий іспит з російської мови, літератури і конституції СССР, коли вони стараються дістатись до вищих шкіл. Бувало за „австрійської неволі" можна було скінчити в Галичині українську ґімназію без науки польської мови і дістатись, наприклад до „польської" техніки у Львові без іспиту з польської мови і літератури. Та у „визволеному і возєднаному" Львові тепер не можна дістатись до „технікум" без іспиту з російської мови! Навіть „фінансові технікуми" у Львові і Чернівцях вимагають іспитів з російської мови.

Усі ці „іспити" це перепони, щоб не допускати українську молодь до вищих шкіл. Це подібне до різних „ностріфікацій" за часів польської влади в Галичині по першій світовій війні. Міг українець скінчити заграницею найкращий університет з найкращим успіхом, то це було ніщо. Він мусів „нострифікуватись", вернувши в Західну Україну під польською владою, а ці іспити давали нагоду польським шовіністам не допускати тих спосібних українців до виконування їхнього фаху, і так зменшати стан українських, фахових людей-лікарів, інжинірів і т. п.

За сталінської влади роблять ту саму службу іспити з російської мови і літератури та конституції СССР.

КОБИ БОГ ДАВ, ЩОБ СУДИВ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД.

Большевицькі У. Щ. Вісті, радіючи, як в Києві обвинувачувала советська влада українських греко-кат. єпископів в „колябораціонізмі з німцями", пишуть, що вони про це ближче не знають, але „здаються на нарід", бо „певні, що український народ нікому кривди не зробить, навіть тим духівникам, що стоять перед його судом, але й досить сильний і розумний, щоб не дозволити гітлерівським ступайкам собі кривду робити".

Щоб то дали ті нещасні єпископи, щоб могли „здатись на український нарід"! Такого суду вони певно не мали б чого боятись. Але що то було б, колиб так український народ мав змогу судити тих, що тепер судять українських єпископів, або, якби так попались йому на суд сталінські ступайки з У. Щ. Вістей чи Громадського Голосу? Український нарід нікому кривди не зробить, але „заслужена кара", якщоб він міг судити, постигла б цілком певно загарбників, що вимордували міліони невинних людей в Україні, а теж і тих, що їм помагали „матір катувати".

„РУССКИЙ ФЛОТ" І „РУССКАЯ ЗЕМЛЯ".

Совєтська „Комсомольская Правда" помістила статтю знагоди 250-ліття здобуття Азова, зазначуючи, що до цього часу відносяться „народини русского флота". А далі зацитований вірш, в якому кажеться, що „батьком" цеї флоти є „цар Петро могучий", а „матірю - вся русская земля". Потім пішла згадка, як здобуто турецьку твердиню Азов, що була збудована недалеко устя ріки Дону. В 1695 році російські війська добились до Азова і почали облягати цю твердиню. Та не зважаючи на кількаразові сильні атаки, твердині не здобуто, бо не було флоти, яка відтяла б обложеним туркам допомогу морем. Тоді в Москві почали будувати галери на голяндський взір. В 1696 році вже були на Доні два кораблі, галери, лодки і т. п., що поплили в сторону Азова, а вкінці доплили до устя Дону, де спиняли туркам, що прибули на допомогу, звязок з Азовом. Крім цього поставлено 75-тисячну армію для здобуття твердині. Та наступи з суші знов не дописували, твердиня держалась добре. Рішено тоді побудувати вал, вищий від цього, що був довкола твердині. Судьба Азова була вирішена аж 27. липня, як пішло штурмом коло двох тисяч запоріжців і донських козаків, що всадовились на одній з його частин. Звідси уже турецькі штурми ніяк не могли їх вигнати. Від цеї перемоги над турками, пишеться далі, зачинається теж історія фльоти Росії та її виходу в Чорне море. Отже зачалося це, іншими словами, від перемоги запоріжців і козаків...

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ!

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL DIRECTOR & EMBALMER
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночи:
JOHN KOWALCHYK
79 Sussex Street
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. BErgen 4-5131

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбудуться в неділю, 17. листопада, в годині 12. вполудне. Уряд просить членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючі член хай вирівнають свої залеглости, інакше уряд подасть їх до суспенди. — За уряд: В. Могилський, предс.; Д. Мушастий, кас.; А. Даниллюк, секр.

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
801 Springfield Avenue,
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-9090

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150.
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 East 5th St.,
NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО
Завжди ЩАДІТЬ дещо з вашого обезпечення.
Ми уладжуємо прекрасний ЦІЛИЙ ПОХОРОН за $150.00
У випадку смутку в родині кличте:
KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український погребовий зарядчик в Америці
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646
— or —
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6762
ELIZABETH, N. J.
225 WEST JERSEY STREET
Phone: EL. 2-3611

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях.
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
(cor. E. 155 St.)
707 Prospect Avenue,
BRONX, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577.